

SLOVENSKI NAROD

UREDNIŠTVO IN UPRAVA: LJUBLJANA, PUČINJEVA ULICA 8. — TELEFON: 21-22, 21-23, 21-24, 21-25 in 21-26. — Izhaja vsak dan opoldne. Mesečna naročnina 6.— L. Za tiskarstvo: 15.20 L.

IZKljučNO ZASTOPSTVO za oglaševanje v Italiji in tujini: UNIONE PUBBLICITA ITALIANA S. A., MILANO

CONCESSIONARIA ESCLUSIVA per la pubblicità di provenienza italiana ed estera: UNIONE PUBBLICITA ITALIANA S. A., MILANO.

Bombe na Tobruk, Bardijo in Marsa Matruh

Intenzivno bombardiranje sovražnega zaledja — Izvidniško delovanje na cirenaiškem bojišču — Sovražna podmornica uničena

Glavni stan Italijanskih Oboroženih Sil je objavil dne 8. februarja naslednje 617. vojno poročilo:

Na cirenaiškem bojišču delovanje izvidniških oddelkov. Nemške letalske sile so na področju pri Tobruku, Bardiji in Marsa Matruhu hudo bombardirale in s strojnimi obstreljevalci zbirajoča se motorna vozila, taborišča in razna skladišča. Povzročile so izgube med četami, uničile vojne potrebščine in povzročile mnogo požarov. Pri angleškem letalskem napadu na Sirto je bilo 6 zrtev in malo škode. Skupine osnih letal so podnevi in ponoči

hudo napadale Malto in bombardirale letališča in pomorska oporišča. Bombe najtežje kalibra z nemških letal so zadele podmornico in jo gotovo uničile. Ena križarka je bila zadeta. V letalskih spopadih nad otokom so nemška lovška letala sestrelila tri Bristol Blenheim.

Pri letalskem napadu na Palermo dne 4. t.m. je bil sestreljen še tretji bombnik, ki je padel na ozemlje Palazza Adriana.

Preteklo noč so torpedna letala napadla naš konvoj na poti. Eno izmed njih je bilo sestreljeno in se je v zraku vnelo. Konvoj je brez škode nadaljeval svojo pot.

Nemško vojno poročilo

Na vsej vzhodni fronti se nadaljujejo ostre borbe z velikimi izgubami za sovražnika

Iz Hitlerjevega glavnega stana, 9. februarja. Vrhovno poveljstvo nemške vojske je izdalo naslednje vojno poročilo: Na vzhodni fronti se nadaljujejo hude borbe. Kazne skupine sovražnih sil so bile z našimi protinapadi uničene. V borbah s sovražnimi številno večkrat močnejšimi silami se je posebno izkazala 269. pehotna divizija iz severozapadne Nemčije. V teku 4 tednov je odbila več kot 120 sovražnih napadov in je v številnih protinapadih uničila močne sovražne sile. Med 31. januarjem in 6. februarjem je sovjetsko letalstvo izgubilo 239 letal in sicer 117 v letalskih dvobojih, 18 leta je zbi- lo protiletalsko topništvo, ostala letala so pa bila uničena na tleh. V teku te dobe smo izgubili na vzhodni fronti 13 letal.

V severni Afriki obojestransko izvidniško delovanje. Včeraj so naš lovel nad Nemškim zalivom, ne da bi imeli izgube, sestrelili 5 letal, ki so pripadala neki skupini angleških bombnikov.

Finski odsek

Helsinki, 9. febr. s. V svojem včerajšnjem komunikatu beleži finski vrhovni poveljstvo delovanje topništva na Karelski ožini in ob Sviru, kjer je bilo razdejanih več sovražnih obrambnih postojank in utrdb. Dva sovjetska napada sta bila ob Karelski ožini odbita. Tudi na Sviru je bilo več sovražnih napadov zavrnjenih. V vzhodni Kareliji je bil uničen sovjetski oddelek na odseku ob Onegi. V krajev-

nih spopadih na južnem odseku vzhodne Karelije je bilo zaplenjenih 10 topov, mnogo konj in vojni potrebščini. Bolj proti severu je bil razpršen sovražni oddelek. Na vsem bojišču pa je bilo delovanje patrol zelo živahno.

Finska letala so bombardirala sovjetska taborišča na ledu v vzhodnem Finskem zalivu. Uničila so večji sovražni oddelek na Karelski ožini v bližini jezera Meepala. Nad Svirom je prišlo do letalskega spopada z dvakrat večjo skupino sovjetskih letal. Dva sovjetska bombnika in dva lovca so bili sestreljeni. Sovjetska letala so se pojavila nad Helsinkii, a so bila pregonjena.

Madžarska se pripravlja za glavno ofenzivo

Budimpešta, 9. febr. s. Madžarska se pripravlja, piše vladni list »Hírlap«, za intervencijo z vsemi svojimi silami v vojni proti boljševizmu. Ves narod čuti, da stopa vojna, ki jo bijejo sile osti proti sovražni civilizaciji in evropske kulture, v odločilno fazo. Madžarska vojska se pripravlja kakor je sodelovala v prvi zmagoviti fazi, s še večjo silo za borbo ob strani italijanskih in nemških čet. Popolnoma upravičeno je ministrski predsednik Baross nedavno zadržal, da vodi Madžarska narodno vojno za obrambo svojih meja in svoje tisoletne kulture.

Odločno zavrnjeni sovjetski napadi

Berlin, 9. febr. s. Doznava se iz vojaškega vira, da so skušali boljševiki s ponovnimi napadi zavzeti nekaj nemških položajev v severnem odseku vzhodne fronte. Nemškim četam je pa v zmagovitih defenzivnih borbah v dneh 6. in 7. februarja uspelo odbiti vse napade in zadati sovražniku izredno hude izgube. V bližini Schilseburga so bili v noči na 6. februar hudi boji, v katerih so bile močne sovražne sile, ki so napadle po silni topovski pripravi, učinkovito odbite s krvavimi izgubami za Sovjete. V istem odseku borb je 6. februarja pribeležila skupina, ki je štela 1000 ljudi, pričela z napadom na nemške položaje potem, ko je prekoračila zamrznjeno Ladsko jezero. Takoj so se pričele silne borbe, v teku katerih je samo neki majhni skupini boljševikov uspelo v tem doseči neko točko

nemških položajev. S takojšnjim protinapadom je bila tudi ta skupina uničena, dočim so se morale druge odbite skupine hitro vrniti na svoja izhodišča.

Dne 7. februarja je nemško letalstvo kljub najslabšim vremenskim prilikam na vseh odsekih vzhodne fronte učinkovito bombardiralo sovražne formacije. Nemško letalstvo je tudi učinkovito podpiralo akcije na kopnem. V raznih odsekih je bilo v teku teh akcij skupno uničenih 7 tankov in 167 motornih vozil. V drznih napadih v nizkem poletu so bojna letala in strmo-glavci zlasti v osrednjem odseku fronte podpirali borbe na kopnem in zadali sovražni pehoti najhujše izgube. Številni topniški položaji boljševikov so bili z bombami zadeti in onesposobljeni za borbo.

Veliki nemiri v Indiji

1.021 indijskih voditeljev aretiranih — Krvavi izgrebi v Lahori — 25 mrtvih

Saigon, 9. febr. s. Avstralski radio poroča o hudih demonstracijah proti Angliji v Indiji. Demonstracije so bile potlačene le po aretaciji 1021 indijskih voditeljev in so izbruhnile v glavnem v Lahori, ki je najvažnejše središče Punjaja, kjer se je množica spopadla s policijo. Manifestacije

so se pričele z običajnimi protesti zoper neko takso na prodajo, ki jo je uvedla angleška vlada, da bi zmogla vojne izdatke. V incidentih, ki so nastali, ko so se demonstranti bližali angleškemu predelu mesta, je bilo 25 mrtvih.

Kitajci naj branijo Birmo

Rim, 9. febr. s. Angleške oblasti so uradno sporočile, da so prišli močni kontingenti Kitajcev, ki jih je poslal Čangkajšek, v Birmo in izjavljajo, da bodo celotni odseki birmanske fronte poverjeni kitajskim četam, katerih borbeni duh poveličujejo. Kitajcem je bilo zaupano zlasti področje južnega Sana. Angleške oblasti so izkoristile to priliko za hvaljenje Čangkajškega. V resnici je Čangkajšek svoje nesrečne čete prodal Churchill in Rooseveltu za toliko milijonov za vsako divizijo. S tem, da je uvrstil svoje čete v Birmo proti birmanskemu narodu in proti vojakom Tajke in Japonske ob strani angleških vojakov, Čangkajšek popolnoma izdal Vzhodno Azijo. Anglija je za zamenjalo nekaj zlata za meseno pičo za topove, katero nujno potrebuje, zlasti zdaj, ko mora iz raznih nujnih političnih razlogov varčevati s

topovsko pičo Indijcev. Najvažnejši element te kitajske intervencije v Birmo je precej značilno dejstvo, da je morala Anglija uporabiti čungkiške Kitajce, čeprav ima na razpolago rezervuarje ljudi v Birmo in v zlasti v Indiji. Kje so birmanski vojaki? Kje je velika indijska vojska? Kakšno stanje je nastalo v notranjosti Birmo in Indije, da mora general Wavell uporabljati na strateških mejah Indije plačane kitajske čete. To so vprašanja, ki jih vsiljuje javnemu mnenju poročilo iz Ranguna o prihodu močnih kitajskih kontingentov v Birmo.

Quislingova oblast

Oslo, 9. febr. s. Quisling je izdal dekret, po katerem se ministrskemu predsedniku priznava pravica, ki jih ustava daje kroni in parlamentu. Nadalje je izdal zakonski dekret, s katerim je uvedel obvezno službo v mladinskih organizacijah za vse dečke in deklice v starosti od 10 do 18 let.

Važni sklepi Ministrskega sveta

Pod predsedstvom Duceja je sprejel vrsto zakonov, ki urejajo razne važne vojno-gospodarske in socialne ter kulturne zadeve

Rim, 8. febr. s. Včeraj zjutraj ob 10. se je pod Ducejevim predsedstvom sestel Ministrski svet, ki je odobril razen običajnih upravnih še mnoge druge ukrepe.

Na predlog Duceja fašizma in Ministrskega predsednika je bil odobren ukrep o rekviziciji motornih vozil, ki so bila zgrajena pred 1. januarjem leta 1930. Vozila bodo razstavljena in uporabljeni bo material, ki je potreben za vojno gospodarstvo. Odredba določa, katera vozila ne bodo rekvirirana.

Odobren je bil zakonski načrt, s katerim bodo učitelji osnovnih šol vključno poljedelskih šol kvalificirani kot državni uradniki in uvrščeni v skupino B. uradniškega statusa.

Z odobrenim zakonskim načrtom se dokončno rešuje vprašanje družin osebja pomožnih državnih zavodov in se razširijo tozadevne odredbe državnih uradnikov na to osebo.

Napredlog Duceja in Notranjega ministra je bil odobren zakonski načrt o novih normah glede zaščite, podpore in vzgoje gluhih. Ustanovi se nacionalni zavod za zaščito odraslih gluhih in nacionalna zveza zavodov za vzgojo in izobrazbo gluhih. Ustanovi bosta pod nadzorstvom Notranjega ministrstva, oziroma Ministrstva za narodno vzgojo. Država prevzema zaščito moralnih in gmotnih interesov gluhih, ki je bila doslej zadeva zasebne pobude.

Na predlog Ministrstva za italijansko Afriko je bil odobren načrt zakona, ki normalizira italijansko gospodarsko delovanje za časa vojne v italijanski Vzhodni Afriki.

Na predlog Pravednega ministra je

bil odobren načrt zakola z odredbami v prid profesionalno-odvetnikov, ki so se vrnili v domovino iz Egipta.

Na predlog Finančnega ministra je bil odobren načrt zakona, po katerem so omogočene davčne olajšave pri nakupu stavbišč in načrt zakona, ki spreminja konvencijo med državo in italijansko družbo avtorjev in založnikov, nadalje načrt zakona, s katerim se priznava prostovoljnemu bolničarju italijanskega Rdečega križa, ki so bile v vojni službi ranjene ali so zbolele in umrle, v tem primeri njih svojem, pravico do vojnih pokojnin, načrt zakona o davčnih olajšavah v primeru brezplačnih dodelitev bivališč, lastnim namošcem in delavcem s strani družb in trgovinskih ter industrijskih podjetij.

Na predlog Duceja, Vojnega ministra, Mornariškega ministra in Ministrstva za letalstvo so bili odobreni zakonski načrti, s katerimi se urejajo po zahtevah sedanje stanja vojne, napredovanje oficirjev Kraljeve vojske, poostrejeje kazni za tiste, ki brez opravičljivega razloga ne odgovorijo na kontrolni poziv pristojnih vojaških oblasti in se poenotijo odredbe glede rekrutiranja in razmeščanja glavnega stana. Nadaljnji načrti zakonov teh resorjev pooblašajo Ministrstvo za mornarico za razpis izrednih natečajev za pomorski vojaški komisariatski zbor. Z načrtom zakona, ki je bil odobren, se normalizirajo študije slušateljev Kraljeve letalske akademije.

Na predlog Ministrstva za narodno vzgojo je bil odobren načrt zakona za ustanovitve zavoda za materinske šole v Sardiniji.

Na predlog Ministrstva za javna dela so bili sprejeti načrti zakonov, ki dovoljujejo nadaljnje izdatke za izvedbo javnih del v industrijskem predelu Apunije, ki spreminjajo prejšnji zakon glede najemnikov javnih del in ki določajo izvedbo asanacijskih načrtov Mantove.

Na predlog Ministrstva za poljedelstvo in gozdoje je bil odobren načrt zakona, ki ureja kolonizacijo sicilijske, latifundije in ki odreja gradnjo javnih del za oskrbovanje s pitno vodo v področjih sicilijske latifundije. Nadaljnji načrt zakona prinaša olajšave graditeljem zmrzalnih naprav za poljedelski proizvod.

Na predlog Ministrstva za promet je bil sprejet načrt zakona, ki prinaša olajšave glede abonmajev radijskih poslušalcev, s čimer se bo radiofonija med delovnim razredom še bolj razširila. Zgrajena bo poštno-telefonska zgradba v Reggio Emilii.

Na predlog Ministrstva za korporacije je bil odobren načrt zakona s spremembami zakona, ki se tiče obveznega zavarovanja italijanskih trgovinskih ladij. Preurejen bo po sprejetem načrtu zakona fašistični zavod za socialno medicino.

Na predlog Ministrstva za ljudsko kulturo določa olajšave za proizvajalce filmov italijanskih podjetij izven kraljevine. Po sprejetem načrtu zakona se ureja tudi proizvodnja in razširjanje gramofonskih plošč, ki bo pod političnim in umetniškim nadzorstvom Ministrstva za ljudsko kulturo.

Ministrski svet je svoje zasedanje zaključil ob 12. uri in se bo zopet sestel 14. marca t. l.

Nemški minister dr. Todt se je smrtno ponesrečil

Med službenim potovanjem je treščil z letalom na zemljo in se ubil

Berlin, 9. febr. s. Doznava se, da je nemški minister dr. Todt med službenim potovanjem, izvršujoč dolžnost, strmoglavil in se ubil.

Berlin, 9. febr. s. Hitler je odredil, da se nemški minister dr. Todt pokopje na državne stroške.

Berlin, 9. febr. s. Z dr. Todtom je Nemčija izgubila enega izmed svojih najuglednejših mož. Razen zaradi njegovih zaslug domovini ob tesnem sodelovanju s Hitlerjem bo zapisan v zgodovini kot eden izmed najbolj genialnih organizatorjev, ki jih je svet imel. Njegovo gigantsko delo predstavljajo avtomobilske ceste Nemčije, zgrajenev utrdbenih črt na zapadu in utrdbe ob Atlantiku. Prišel bo dan, ko bo znano tudi njegovo ogromno delo za koncentracijo nemškega oroževanja. Ime dr. Todta je ljubil ves narod ne samo kot ime genialnega organizatorja in dovršenega tehnika, temveč tudi kot ime nadvse zvestega sodelavca Hitlerja, ki je umel navdahniti vsem svojim velikim idejam načela narodnega socializma.

Dr. Todt se je rodil 4. septembra 1891 v Ferzheimu v Baden, studiral je tehniko na tehnični visoki šoli v Monakovu in v Karlsruheu ter se specializiral v gradnji cest. V svetovni vojni leta 1914/18 je bil od pričetka do konca na zapadni fronti, najprej v nekem polku poljskega topništva, potem v odseku Toul—Verdun kot bataljonski adjutant ter nato kot letalski opazovalec. V avgustu leta 1918 je bil v teku neke letalske bitke ranjen.

Dr. Todt je pripadal narodnosocialistični

stranki od leta 1922. Dne 5. julija 1933 je bil imenovan za generalnega inspektorja nemških cest in v tem položaju je opravil velikansko graditeljsko delo avtomobilskega cestnega omrežja Nemčije, ki ga je obdela ves svet. V poletju leta 1933 je dr. Todt storil usluge Nemčiji z gradnjo obramb na zapadu, ko je politična mednarodna situacija zahtevala nujno rešitev tega vprašanja. V ta namen je ustanovil dne 28. maja 1933 znano organizacijo Todt, s katero mu je uspelo v neverjetno kratkem času dovršiti zapadno obrambno utrdbo Nemčije. V priznanje njegovih visokih zaslug mu je Führer ob priliki dneva stranke leta 1938 podelil prvo nemško narodno nagrado. V decembru tega leta je bil dr. Todt imenovan za glavnega opolnočenca za splošno ureditev poljedelskega gospodarstva. V oktobru leta 1939 je dobil dr. Todt, ki je že 1. oktobra 1938 v priznanje njegovega dela za letalsko obrambo na zapadni fronti napredoval v rezervnega majorja letalstva, dobil naslov generalnega majorja. Dne 16. marca 1940 je bil imenovan za ministra za orožje in municijo. Dne 29. julija 1941 je bil imenovan tudi za generalnega inspektorja za vođe in električno energijo in mu je bilo s tem poverjeno nadaljnje obsežno in izredno važno področje nemškega gospodarstva. Bil je tudi šef glavnega tehničnega urada narodno-socialistične stranke in šef urada tehničnih ved delovne fronte. Razen tega je bil predsednik nemškega društva inženjerjev in v njegovi pristojnosti so bili tudi drugi posebni tehnični oddelki države in stranke.

Vest o njegovi smrti, ki jo je zvečer Berlin doznal, je vzbudila povsod globok vtis in veliko žalost.

Japonski pritisk vedno hujši

Japonski oddelki so se že izkrcali na Singapuru

Saigon 9. febr. s. V dobro obveščenih krogih menijo, da kaže izjava avstralskega zunanjega ministra Forda, po kateri bi lahko bila Avstralija kmalu spremenjena v zavezniško oporišče, na premetstev zavezniškega glavnega stana na ta kontinent. V istih krogih poudarjajo, da postaja japonski pritisk na angleške položaje v Singapuru in na Javi čedalje hujši in da so sovražna poveljstva čimdalje bolj pesimistična glede uspehov zaveznikov. Beleži se, da je bil govor avstralskega zunanjega ministra zakrit polzku priprave avstralske javnosti na najhujše.

Japonci na vratih Singapura

Rim, 9. febr. s. Neko poročilo singapurskega guvernerja javlja, da so japonke čete zasedle otok Pulau, ki leži v prav majhni oddaljenosti od otoka Singapura.

Taktika letalskih napadov

Tokio, 9. febr. s. V tukajšnjih vojaških krogih komentirajo vest o drugem letalskem napadu na Javo, o katerem poroča vojno poročilo imperalnega glavnega stana in poudarjajo, da je letalska taktika Japoncev v tem, da drže sovražnikova opo-

rišča v stalnem alarmu in obenem ogrožajo njegove zveze z Avstralijo in Singapurom. V istih krogih pravijo, da je japonsko letalstvo, ki uničuje metodno oporišča v Nizozemski Indiji, v ožini Makassar, na Molukih in na morju Loreza in Bande, razširilo zdaj svoj akcijski radij na Javajsko vođe. Glede letališča Djimbarana na otoku Bali se poudarja, da gre za prvovrstno letalsko oporišče, ki ima izreden strateški pomen, ker je na pol poti med Singapurom in Port Darwinom in je velike važnosti za letalske operacije nad Indijo, v severnem predelu Javajškega morja in v vzhodnih vodah Florejskega morja.

119 letal uničenih

Tokio, 9. febr. s. V teku drugega letalskega napada na Surabajo, je bilo uničenih na tleh 34 sovražnih letal. Poročilo imperalnega glavnega stana poudarja, da je bilo skupno uničenih na tleh 119 letal, če dodamo k tem 34 sovražnim letalom 85 nadaljnjih letal, ki so bila uničena ob prvem napadu na Javo dne 3. februarja. Ob napadu na Surabajo so Japonci uničili 26 sovražnih letal, in sicer 11 ameriških ter

15 nizozemskih. Ostala letala so bila sestreljena ali uničena na tleh ob japonskem letalskem napadu na letališče Djimbaran na otoku Bali.

Neprestani letalski napadi

Sanghaj, 9. febr. s. Po poročilu iz Batavije so Japonci izveli tretji letalski napad na pomorsko oporišče Surabajo, kjer so bile bombardirane pomorske naprave. Japonci so napadli tudi Palembang na otoku Sumatri. Japonska izvidniška letala so opazili tudi ob vzhodni obali Jave.

Zaskrbljenost nizozemskih oblasti

Manila, 9. febr. s. Radio v San Franciscu poroča, da so nizozemske oblasti v skrbih zaradi naraščajoče nevarnosti, ki preti Javi, in zaradi nedavnih japonskih napadov na Surabajo. Iz Batavije se doznava, da so japonske letalske sile ponovno napadle otok Balikpapan v vzhodnem predelu Sumatre in mesto Makassar na Celebesu ter razne druge kraje otočja. Nizozemske oblasti podpirajo, da je šest smeri japonske ofenzive izredno nevarnih, in sicer preko Indokine in Tajske proti Birmo in proti jugu, preko Malajskega polotoka in Johore-ke ožine, na Singapur, operacije z južne obale Kitajske proti severnim in zapadnim obalam Bornea, preko Makassarske ožine proti vzhodni obali Bornea, južno od Balikpapan in invazija preko ožine Molukov proti otoku Celebesu, in tudi se letalski napadi z velikim akcijskim radijem na otok Javo.

Japonska bilanca

Tokio, 9. febr. s. Japonski glavni stan je objavil podatke o uspehih oboroženih sil v času od pričetka vojne do 6. februarja. V tem času so Japonci zaplenili 24 letal, 224 tankov in oklopnih avtomobilov, 588 topov, 1492 strojnih, okrog 20.000 pušk, 37.156 avtomobilov, 1017 vagonov, 307 ladij, velike množine nafte in živeža. V istem času je bilo sestreljenih ali drugače uničenih 914 sovražnih letal, potopljenih ali poškodovanih 92 vojnih in trgovinskih ladij. Ujetih je bilo 22.371 mož, na bojišču je padlo 7700 sovražnih oficirjev in vojakov. Japonske izgube znašajo 3882 ljudi. Podatki z bojišča na Malajskem polotoku pa še niso dokončni. Nadalje je bilo izgubljenih 153 letal in 10 ladij, 16 ladij je bilo poškodovanih, od teh pa je 6 spet v službi.

Poziv indijskega podkralja

Lahora, 9. febr. s. Včeraj zjutraj je v novem Delhiju indijski podkralj govoril po radlu domačim četam v Singapuru in je rekel med drugim:

Varnost in čast Indije sta v vaših hrabrih rokah. Sovražnik je prekan in neusmiljen, toda mi Indijci vemo, da boste trdno vzdržali, dokler boste mogli. Sile močnega imperija, ki mu pripadate, in naši zavezniki razpolagajo z viri in vam bodo omogočili v kratkem, da boste lahko zadali še hujše udarce, ki ste jih morali do sedaj sami utrpeli, dokler sovražnik ne bo dokončno uničen.

Potopljen ameriški rušilec

Rim, 9. febr. s. Poročilo angleške admiralitete naznanja, da je bil potopljen rušilec »Matabele«. Vsi člani posadke so uotnili. Rušilec »Matabele«, ki je izpodrival 1800 ton, je bil oborožen z 8 topovi po 120 mm, 4 po 40 mm protiletalskimi topovi, 4 protiletalskimi strojnimi in 4 torpednimi cevmi s premerom 533 mm. Njegova brzina je znašala 36,5 vozlov, posadka pa je štela v mirnem času 190 mož. Rušilec je bila moderna edinca, zgrajena v l. 1936-38.

500 vagonov solnčičnega semena moramo pridelati

Da bi imeli dovolj jedilnega olja, bi bilo treba zasejati s solnčičnim semenom 2500 ha zemlje

Ljubljana, 10. januarja. Vsi pogoji so dani, da naša pokrajina pridelava dovolj surovine za izdelavo jedilnega olja. Obdelane zemlje pri nas sicer ni preveč, zato je še tem težje prepričati kmete, naj se preusmerijo. Gostjevalni oljnatih rastlin v večjem obsegu je pri nas novost. Računati moramo tudi v tem primeru s kmetovno nezaupljivostjo do vseh novosti. Kmet se navadno odloči za kaj novega, šele, ko se prepriča o uspehu povsem konkretno. Računati pa moramo tudi, da ima kmet razdeljeno vse obdelano površino zemlje še vnaprej za rastline, ki jih goji stalno. Če se naj torej naš kmet preusmeri, začne gojiti še druge rastline, tega ne bo več toliko gojil kakor doslej. Odločiti se bo treba, ali naj prideluje na ta račun manj živalske krme, okopavina ali ozimine? Odločitev bo težka, ker večina kmetov ne prideluje ničesar »preveč«. Zato bi pač najbolje kazalo povečati obdelano površino. To je pa zopet zvezano s posebnimi pogoji. Rodovitno zemljo lahko povečamo le, če izboljšamo zemljišča, ki so doslej slabo rodila ali so pa bila povsem zanemarjena.

Povečanje obdelane površine na Barju

Ko govorimo o povečanju obdelane površine zemlje pri nas, navadno mislimo na Barje in nekatera kraška polja — n. pr. Cerkljsko jezero. Toda na agrarna vprašanja našega Barja nekateri gledajo še vedno precej nainovno in jim je težko povedati, da je treba veliko površino barjanske zemlje še izboljšati — ali kakor pravimo meliorirati — preden bo primerna za obdelovanje. Do neke mere se pa obdelana površina vendar že zdaj lahko poveča na Barju. Zato pač pride Barje v poštev tudi za pridelovanje solnčičnega semena. Koliko je že obdelane zemlje, kjer so doslej pridelovali druge pridelke, pa lahko namenimo za pridelovanje solnčiča, zdaj še ne moremo reči. Vsekakor je propaganda za pridelovanje solnčiča na Barju zbudila med kmeti pozornost, čeprav večjih uspehov še ni bilo. Upanje je še vedno, da se bo priglasi večje število kmetov, ki bodo pripravljene pridelovati solnčiča, ker se jim nudijo ugodni prodajni pogoji. Ko bi ne bilo zanesljivo, da bodo pridelki lahko prodali, bi se najbrž

le redki odločili za pridelovanje. Zdaj se pa bodo oprijeli pridelovanja solnčiča zlasti tisti kmetje, ki so doslej pridelovali nekatere pridelke za prodajo in ne le za preživljanje družine. Sicer zdaj kmet lahko proda vseh vrst pridelke, daje pa vendar prednost pridelovanju tistih pridelkov, ki so čim dražji in ki jih lažje pridelujejo.

Kaj je »kontrahiranje«

Prejšnje čase so kmetje pri nas pridelovali vse pridelke brez vsakega načrta; pridelovali so blago za trg, ne da bi vedeli, ali ga bodo sploh lahko prodali, prav tako pa niso mogli računati vnaprej z določenimi stalnimi cenami. Vsak pridelovalec je torej tem več tvegati. Znano pa je bilo, da je bilo v Banatu uvedeno tako zvano kontrahiranje. Pridelovalci sladkorne pese so sklepali s tovarnami sladkorja posebne pogodbe; pridelovalci so se obvezali pridelati sladkorno peso na določeno veliki obdelani površini, tovarniki pa, da bodo odkupili ves pridelek po vnaprej določeni ceni. Podobno kontrahiranje zdaj uvajajo pri nas. Tovarna olja v Ljubljani skuša pridobiti čim več kmetov na Barju, da bi pridelovali solnčično seme za izdelovanje jedilnega olja in sklepala s pridelovalci pogodbe. Kmetje se obvezujejo, da bodo zasejali določeno površino zemlje s solnčični; tovarna pa bo prevzemala le zrela, suha, zdrava in rešetana seme. Cena bo vnaprej določena. Pridelovalec bo moral oddati ves pridelek tovarni.

Koliko bodo pridelali

Računajo, da znaša pridelek na ha približno 2000 kg semena. Razumljivo je, da je pridelek tem večji, če je obdelovanje pravilno. Predvsem je potrebno dobro gnojenje, kajti tudi solnčiča ne obrodijo na naši zemlji brez gnojenja. Na Barju pridejo v poštev za pridelovanje solnčiča dovolj suha tla, ki niso dalj časa poplavljena med poplavljanji. Zemlja bi morala biti spomladaj suha zgodaj, tako da bi solnčiča lahko sejali že v drugi polovici aprila. Težava je prav v tem, da je velik del Barja spomladaj dolgo moker, tako da se spomladaj dela začne pozneje kakor v krajih z višjo lego. Tako n. pr. sode krompir pozneje kakor na Ljubljanskem polju. Znano je, da na Barju že delj časa z uspehom pridelujejo koruzo. Kjer prideluje-

jo koruzo, bi lahko pridelovali tudi solnčiča; če je podnebje primerno za pridelovanje koruze, ustreza tudi za solnčiča. Izkušnje s pridelovanjem solnčiča na Barju še nimamo, kljub temu se pa pridelovalci lahko z zaupanjem opirajo pridelovanju. Razumljivo pa je, da se bodo morali ravnati po navodilih strokovnjakov in izkušnjah pridelovalcev. Pridelovalci solnčiča na Barju bodo morali upoštevati, da solnčiča potrebuje več hrane, malo boljše zemljo kakor koruzo. To se pravi, da mora zemlja vsebovati več dušika in lija. Barjanska zemlja vsebuje precej dušičnih snovi in že zaradi tega bo pridelovanje najbrž uspešno. Seveda se bodo morali pridelovalci primerno poučiti o gnojenju, kolobarjenju in obdelovanju zemlje, preden se bodo lotili pridelovanja. Pozneje, ko se bodo spomladaj dela že začela, jim bomo nudili od časa do časa nekaj navodil.

Če bo mogoča industrijska pridelava

Predvsem bi treba izpolniti pogoj: pridelovalci solnčiča bi morali biti toliko in zemljo bi morali biti zasejane s solnčični dovolj, da bo pridelek primerno velik. Industrijska pridelava solnčičnega semena je mogoča le, če je dovolj surovine. Tovarna se bo lahko preusmerila za jedilno olje, ki ga doslej ni izdelovala, če bo dovolj domačih surovih, kajti z uvozom ne smemo računati. Zato je bila prva naloga propaganda za pridelovanje. Upanje je, da bo propaganda dovolj uspešna, čeprav zdaj še ne moremo napovedati, koliko bodo pridelali že letos. Samo Ljubljanska pokrajina za svoje potrebe bi potrebovala 500 vagonov semena za izdelovanje olja. To se pravi, da bi bilo treba zasejati 2500 ha zemlje. Baje bi lahko toliko solnčiča pridelovali na samem Barju. Če nekaj tednov se bo izkazalo, če se bo prijavilo dovolj pridelovalcev, kar smemo upati. Tovarna namerava pridelovalcem preskrbeti tudi primerno seme. Najbolje bi kazalo, da bi sejali besarbovsko seme. Ta vrsta solnčiča razvija samo po en cvet ter nima stranskih odganjkov, zato je pa ta cvet tem lepši in hitreje zori. Zdaj še ni zanesljivo, kakšno seme bodo dobili in kdaj. Upanje pa je, da bodo srečno premagali tudi to težavo.

LJUBLJANSKI KINEMATOGRAFI

Predstave ob delavnikih ob 14.30, ob nedeljah ob 10.30 in 14.30

KINO MATICA • TELEFON 22-41

Ljudje in živali skrajnega severa v neizprosnem boju za življenje in ljubezen

Bastard

Signe Haas, Georg Loebberg, Hilde Borgstrom. — Film je bil odlikovan na mednarodni razstavi v Benetkah.

KINO UNION • TELEFON 22-21

Je li mogoče v športu in sabavi najti popolno zadovoljstvo? O tem razpravlja film

Kraljica snega

Ann Sheridan, Richard Carlson

KINO SLOGA • TELEFON 27-34

Napete detektivske in ljubavne dogodivščine v filmu

V mreži

Maurice Dea, Adriana Charentier, Maurice Chevalier, Roberto Flcury

prekinjeno od 9. do 4. popoldne. Ker bo razstava odprta samo še ta teden, važno obklistvo, da si to zanimivo razstavo čimprej ogleda.

—lj Koncert Komornega orkestra, ki bi se moral vršiti v ponedeljek 9. t. m. je preložen na ponedeljek, 23. februarja 1942 ob 17 zvečer.

Iz Ljubljane

—lj Se sneg. Davi je zopet začelo snežiti. Temperatura je bila sorazmerno visoka; davi je kazal toplomer v Zvezdi —5.5 C. Pozneje se je še malo ogrelo; ob tej temperaturi najbolj pogosto sneži. Najbrž dobimo še precej snega, ne glede na to, da se nam zdi že starega preveč. Včeraj podnevi se je precej ogrelo, maksimalna temperatura sredi mesta je znašala —0.6 C. Zdi se, da je v višjih zračnih plasteh jug. Snežna plast je bila do davi 5 cm debela. V dveh dneh je zapadlo 30 cm snega.

—lj Reklamacije zaradi nedostavljenih februarjskih živilskih nakaznic bo kartotečni odsek mestnega prekrbovalnega urada sprejel brez izjeme samo še do torka 10. februarja. Zato naj se vsi, ki morajo še niso dobili živilskih kart za mesec februar, gotovo takoj zgleda v veliki dvorani Mestnega doma v I. nadstropju, kjer bodo naglo opravili, ker ni naloga.

—lj Obiski v splošni bolnici. Splošna bolnica v Ljubljani poroča: Zaradi pravilnega opravljanja službe in notranjega dela se v zvezi z omejitvijo osebnega gibanja omeje obiski v splošni bolnici na čas od 12. do 14. na klinika (ob sredah, sobotah, nedeljah) in od 13. do 14. ure.

—lj Krvavice dobe danes in jutri člani socialnega gospodarskega odbora v Kotnikovi ulici 21.

Potne dovolilnice za občine Ljubljano

Od 20. februarja bo treba imeti za prihod ali odhod z ozemlja občine Ljubljane redno dovoljenje

Visoki Komisar za Ljubljansko pokrajino odreja na podstavi kr. ukaza z dne 3. maja 1941-XIX, št. 291:

Cl. 1. Od dne 20. februarja 1942-XX dalje morajo imeti vse osebe, starejše od 14 let, za prihod ali odhod z ozemlja občine Ljubljane redno potno dovolilnico (lasciapas sare).

Cl. 2. Potna dovolilnica se izda na pismeno in obrazloženo prošnjo, ki se mora vložiti, izvedenji v primerih dokazane nujnosti vsaj pet dni prej pri naslednjih uradih in poveljstvih:

- a) za občino Ljubljano na rajonskih policijskih stražnicah;
- b) za ostale kraje v pokrajini pri uradih javne varnosti ali pri najbližjem postojnem poveljstvu kr. karabinerjev.

Cl. 3. Potna dovolilnica je zavezana kolokvini 0.50 lire in mora biti opremljena s fotografijo, če prizadeži nima osebne izkaznice ali druge listine, ki se šteje za enakovredno na podstavi člena 6. naredb z dne 24. januarja 1942-XX, št. 7. Podatki osebne listine se morajo vnesti v potno dovolilnico.

Cl. 4. Določbe prednjih členov se ne uporabljajo za osebe, ki imajo redno dovolilo za prihod na ozemlje Ljubljanske pokrajine ali za odhod z njega.

Cl. 5. Kdor nima stalnega bivališča v

mestu Ljubljana, pa bi ga našli v njegovem okolišju, ali kdor ima svoje stalno bivališče v mestu Ljubljana, pa bi ga našli zunaj njegovega okolišja brez potne dovolilnice ali z zastarano potno dovolilnico, se takoj zapre in se kaznuje, če dejanje ni huje kaznivno. Upravno po postopku, določenem v naredbi z dne 26. januarja 1942-XX, št. 8, z zaporom do dveh mesecev in v denarju od 100 do 3000 lir.

Ljubljana, dne 6. februarja 1942-XX.

Visoki Komisar Emilio Grazioli

Nova določitev časa za zateznitev

Visoki Komisar za Ljubljansko pokrajino odreja glede na svoji naredbi z dne 6. junija 1941-XIX, št. 42, in z dne 12. januarja 1942-XX, št. 2, in smatrajoč za potrebno, da se določi nov čas za zateznitev:

Cl. 1. Do nove odredbe se morajo upoštevati predpisi o zateznitvi od 19.30 do 7.30 ure.

Cl. 2. Drugi predpisi, ki jih obsega naredba z dne 6. junija 1941-XIX, št. 42, ostane nespremenjeni.

Cl. 3. Ta naredba stopi v veljavo 12. februarja 1942-XX.

Ljubljana, dne 6. februarja 1942-XX.

Visoki Komisar Emilio Grazioli

Štednja z usnjem v Srbiji

Beograd, 7. februarja.

Da bi se krlja domača poraba usnja, ki trpi zaradi pomanjkanja težkih, že prej iz inozemstva uvažanih kož, in da se omogoči pravična razdelitev sedanjih zalog usnja, je segla srbska centrala za usnje po ostrih ukrepih. Tako je treba usnjene opanke, oblačila obutev izmečkene prebivalstva, po možnosti nadomestiti z gumijastimi, dočim bi morala imeti mestna obutev v bodoče namestu usnjenih podplatov lesene. Izdelovanje luksuznih čevljev je bilo prepovedano. Da bi se prihranilo še več usnja, je bila prepovedana uporaba usnja iz telečjih in govejih kož za izdelovanje otroških čevljev do velikosti 20. Popravila čevljev so dovoljena samo z ostanki usnja, nikakor pa ne z novim usnjem. Ukrepi glede štedenja z usnjem se pa ne nanašajo samo na čevljarstvo, temveč zadevajo tudi vse v poštev prihajajočeponege galanterije. Z novo naredbi je prepovedana uporaba usnja iz govejih in telečjih kož za izdelovanje kovčgov, map, aktovk, pesov, bičev itd. Doslej je mogla centrala za usnje ustrediti vsem upravičnim željam glede dodatne usnja in usnjenih izdelkov. Nove navedbe naj bi zagotovile tudi v bodoče dobave usnja tistim, ki ga resnično potrebujejo.

Vitamin C za rudarje

Iz Krakova poročajo, da so dajali lani rudarjem pilule z vitaminom C in ker se je pokazalo, da je bil učinek dober, so jih začeli dajati rudarjem tudi letos. S tem hočejo zaščititi nalezljive bolezni, ki se red pojavijo spomladaj. Stroške je prevzelo nemško državno rudarsko zavarovanje.

Nuovo ritrovato scientifico Bulbitamin

UN MEDICAMENTO CHE ARRESTA LA CADUTA E FA RICRESCERE I CAPELLI. Richiedetelo contro vaglia di LIRE 64 (spedizione in assegno L. 2 in più). Opuscolo illustrato gratis a richiesta. — Cercasi concessionario esclusivo.

ISTITUTO SCIENTIFICO MODERNO — MILANO, Corso Italia 46 — Tel. 37178

Nov znanstveni izsledak

ZDRAVILO, KI ZASTAVLJA IZPADANJE IN POSPEŠUJE RAST LAS. Zahtevajte ga potom nakazila LIR 64 (pošiljatev po povzetju L. 2 več). Na zahtevo ilustrirana brošura gratis. — Išćemo generalnega zastopnika.

ALPA ČAJ je krepljena pijača

PREMOG DRVA I. Pogačnik LJUBLJANA, Bohoričeva ulica 5 Telefon 20-59

DNEVNE VESTI

— Tudi zasebniki se morajo omejiti v potrošnji elektrike. Trenutne potrebe zahtevajo, kakor poročajo iz Rima, da se omeji tudi potrošnja elektrike za potrebe zasebnikov. Uredba, ki bo objavljena v bližnjih dneh, bo odredila, da morajo zasebniki potrošnja elektrike za domačo razsvetljavo in druge potrebe (ogrevanje, kuhanje, za kopalnice in podobno) omejiti od tekočega meseca naprej do konca aprila na 80 odstotkov potrošnje v odgovarjajočih mesecih preteklega leta. Izjeme veljajo med drugim za tiste, ki ne potrošijo več kakor 18 Kw ur mesečno, za razsvetljavo stopnišč, hodnikov, za vojaške potrebe, poštne urade in podobno. Da bo industrija, ki dela za vojaške potrebe, zadostno založena z električno energijo, bo povisani odstotek omejitve, ki ga je določila za nekatere industrije uredba korporacijskega ministrstva od 23. januarja letos, od 20 na 35 odstotkov.

— Avtomobilska cesta od Atlantika do Črnega morja. Iz Trieste poročajo o izpodbudi, da bi se čim prej izvedel načrt gradnje velike avtomobilske ceste, ki jo imenujejo cesto 46 vzporednika. Načrt predvideva, da bi se cesta začela v Bordeauxu, šla skozi Torino, Milano, Venezo, Trieste in njegove luke nedvomno velikega pomena, kaj predvidevajo, da se bo Trieste po vojni zaradi spremenjenega obsega zaledja razvijal mnogo ugodneje kot doslej.

„PROJA“

kavin nadomestek omogoča pripravo okusnega in tečnega kavnega napitka.

— Smrten padec z vrtiljaka. V Cantuju, kjer je danes velik sejem, se je že v petek ustavil vrtiljak. Kot je običajno, je brž privabil mladino in odrasle. Na konja se je vsedla tudi 14letna deklica Annetta Fetteorelli. Nenadoma pa jo je obšla slabost in padla je v velikem lomu med gledalce. Pri padcu je dobila smrtno poškodbo in je kmalu po prenosu v bolnišnico umrla.

— Razstava vrstnih tkanin. V Milanu je bila v soboto otvorena stalna razstava tipiziranih tkanin v dvoranih združenja, ki priporoča v državi izdelane tkanine. Razstava obsega vse vrstne tkanine, ki jih je odobrilo korporacijsko ministrstvo. V bistvu je tehnična značaja, ker hoče seznaniti vse obiskovalce, posebno pa se tekstilne tehnike s celotnim pregledom državne proizvodnje vrstnih tkanin. Scasoma ji bodo pridruženi vsi novi izdelki tekstilne industrije, ki bodo odgovarjali stavljenim pogojem. Otvaritvi so prisostvovali zastopniki najvišjih pokrajinskih oblasti in znani industrijci.

— Javno se je odpovedal očetu. Narednik Giovanni Battista Carnevali, ki služi v Andriji blizu Barja vojaške, je zvedel, da je sprejel njegov oče v Chicagu ameriško državljanstvo. To ga je tako užalo, da je sklenil javno odpovedati se vsakemu odnosu s svojim očetom. V navzočnosti krajevnih oblasti je ostrbo obdobil očetovo dejanje in izjavil, da prekinitja z njim vse zveze.

— Konzul Ennio Barberini — namestnik tajnika Stranke. Mussolini je na predlog tajnika Stranke imenoval za namestnika tajnika Fašistične Stranke Ennio Barberinija, konzula Milana Barberinija, konzula Stranko L. 1919, bil ranjen za

njo in v vojni, bil je prostovoljec v svetovni vojni, v vzhodni Afriki in v sedanjini vojni. Bil je zaradi hrabrosti odlikovan, trenutno pa je poveljnik II. legije na bojišču v severni Afriki.

— Iz »Službenega lista«. »Službeni list za Ljubljansko pokrajino« št. 11 z dne 7. februarja 1942-XX, objavlja naredb Visokega Komisarja: Predpisi za promet in javne obrate, uvedbo potne dovolilnice za občino Ljubljano, določitev časa za zateznitev, prijavo lesnih kupoprodajnih pogodb, sklenjenih z nemškimi izselniki in predpisi za mleje žita.

— Nevšečnosti nenavadne zime. Med tem ko pri nas še vedno naletuje sneg in se ga je nakupičilo za dobrega pol metra, javljajo poročila od drugod razne nevšečnosti, ki so v zvezi z nenavadno zimo. Iz Rumunije in severne Norveške poročajo o drznih napadih lačnih volkov, iz južne Italije pa o nenadni poplavi, ki je prizadela mnogo stvarne škode, nekaj oseb pa so morali spraviti v bolnišnico. Reki Sebeto in Calore, ki tečeta mimo Beneventa, sta povsem nepričakovano zaradi topljenja snega in obilnega deževja prestopili bregove in na dveh krajih preplavili benevantsko ravnino. V bližini samega mesta je voda vdira v hiše naseljenjcev, ki so bili prisiljeni zateči se na strehe, da so si rešili življenje. Umazano vodovje se je valilo z veliko silo in uničevalo mnogo naprav ter odnašalo vse, kar je doseglo. Vsa benevantska ravnina je podobna velikemu jezeru, iz katerega mole le vrhovi dreves. Sreča je bila, da je vodovje v soboto proti večeru že upadalo. V bolnišnico so zaradi ozeblin prenesli osem reševalcev, eden pa se je ponesrečil, ko se je nekta poplavljenca hiša zrušila.

— Vojak je ujel tri stote težkega delfina. V bližini Grosseta sta neki oficir in vojak bila ponoči na patrolnem obhodu ob obali. V kraju Flumari sta nenadoma opazila, da se v morju nekaj metrov od obale giblje velika črna gmošta. Oficir je ostal na mestu, vojak pa je odšel obvestiti o odkritju tovariša. Ta je brž prišel, si sezul čevlje in s sklenil hlače ter se z bajonetom v roki podal v vodo. Ko se je približal, je spoznal, da ima pred seboj velikega delfina, ki se je ujel na plitvem mestu. Vojak ga je zabodel večkrat z bajonetom in s tovariši, ki so mu prišli pomagat, ga je izvlekel na suho. Delfina, ki je tehtal tri stote, so naslednji dan prodali na trgu v Grossetu.

— Delna amnestija na Hrvaškem. Poglavnik dr. Pavelić je odredil amnestijo za vsa kaznivá dejanja čisto vojaškega značaja, ki so jih zaključili hrvaški državljani od 1. novembra 1918 do vstetega 1. aprila 1941 ne glede na to, v kakšnem stadiju je kazensko postopanje. S tem pa pravice države in zasebnikov do morebitne odškodnine ne ugasnejo.

— Zagrebški nadškof proti komunizmu. Zagrebški nadškof dr. Stepinac se je obrnil na katoliško duhovščino o okrožnico, v kateri nastopa proti komunizmu, ki ga označuje za največjega sovražnika krščanstva. — Živimo v času, — pravi nadškof — ko je zapleten pravi kulturni svet v junaško borbo proti strašni nevarnosti komunizmu. Vsakdo ve, da hoče komunizem uničiti vse pozitivne vrednote človeštva, resnico in pravičnost. Vsak katoličan mora torej smatrati za svojo najsvetejšo dolžnost stati v borbi proti komunizmu v prvih vrstah ter boriti se s vsemi sredstvi proti njegovemu krivemu naku in brezbožni ideologiji. Odrasnitev komunistične svetovne kuge je tudi največje delo usmiljenja do vseh tistih, ki so postali po lastni krivdi ali pa zaradi terorja

drugih sužnji boljševizma. Na koncu svoje poslanice poziva zagrebški nadškof vse duhovnike, naj nastopajo vedno z vsemi sredstvi proti komunizmu in naj ne opuste borbe proti njemu.

— Napad v vlak. Ob prihodu brzovlaka iz Domodossola v Milano v soboto zvečer ob 21.30 je bil glede na sporočilo obvesten iz Stresa odklopljen vagon prvega in drugega razreda, ki je prihajal iz Ženeve in ki bi bil moral priključen na brzovlak proti Romi. Milanska policija je obklopla vagon in izvršila preiskavo, med katero so bili zaslišani tudi potniki, ki so bili v njem. Preiskava je bila v zvezi s tragičnim odkritjem nekega nadzornika v oddelku I. razreda direktnega vagona Ženeva—Roma kmalu po odhodu vlaka iz Stresa ob 19.43.

V oddelku so, kakor je javljalo poročilo iz Stresa, našli nekega močja s krvavim obrazom in ranjenega na glavi in dimljah. Ranjenec, ravnotež fitopatološke opazovalnice v Tarantu Giovanni Martelli je povedal, da sta prišla v oddelk malo pred prihodom vlaka v Streso dva neznanca, ga udarila po glavi z nekim težkim predmetom, nato pa se s samokresom obstrčila. Kroga ga je zadela v dimlje. Neznanca sta se naglo odstranila in verjetno je, da sta zapustila vlak v Stresu. Na prihodnji postaji v Aroni so ranjenega ravnotežja prenesli v bolnišnico. Potniki in osebje vlaka med zaslišanjem v Milanu niso vedeli izpovedati nobenih podrobnosti. Sklopajo, da je bil ranjen udarjen po glavi s svinčeno tobo, nato pa ranjen še s strelom, da ne bi mogel poklicati pomoči z zasilno zavoro. Zdi se, da so napadalci preiskali tudi oba kovčega ravnotežja, ne da bi kaj odnesli.

— Prepoved izvoza dinarske kovance. V devizni zakonodaji Srbije vsebovana prota meja za izvoz domačega denarja se ne nanaša na naslednje kovance bivše jugoslovanske Narodne banke: srebrni kovanci po 50 in 20 din, niklajasti kovanci po 10 din, kovanci iz aluminij-bronca po 50 par ter 1 in 2 din, če presegajo skupni znesek 10 din.

— Fotniški promet med Nemčijo in Hrvaško. Med Nemčijo in Hrvaško je bila sklenjena nova pogodba glede finančne ureditve tujskega prometa. Kdor stalno prebiva na Hrvaškem in hoče odgovoriti v Nemčijo, lahko vzame s seboj za eno potovanje 500 nemških mark. To se mu pa dovoli samo enkrat na mesec.

— Italijansko-hrvaška trgovinska pogodba. Na zasedanju italijansko-hrvaškega gospodarskega odbora v Romi je bila provizorična trgovinska pogodba med obema državama podaljšana za šest mesecev.

— Nemški optanti iz Ljubljane. Za preselitve v Nemčijo so zaprosili na podlagi italijansko-nemškega sporazuma z dne 20. oktobra 1941-XIX: Maydel Ignac, Trocha Alojz, Kokoschek Justina por. Trocha in njuna hči Regina, Rauter Franc, Niemermohl Alice por. Rauter ter njuni otroci Leo, Franc in Otnar, Pettauer Antonija,

FIERA DI VIENNA

PRIMAVERA 1942

(8-15 marzo)

Informazioni: Italia 30, Germania 60%

RAPPRESENTANTE ONORARIO REGIONALE DELLA FIERA DI VIENNA:

Ing. E. M. FELIX — TRIESTE, Via Fabio Severo No 11 (Tel. 29-203)

SEJEM NA DUNAJU

POMLAD 1942

(8.-15. marca)

Popusti na železnicah: Italija 30, Nemčija 60%

Informacije: CASTNI POKRAJINSKI ZASTOPNIK DUNAJSKEGA SEJMA:

Burma in njen strateški pomen

Ena najbogatejših pokrajin države — Na važnem križišču med Tajsko, Kitajsko in Indijo

Take so burma nske lepotic

Dva dogodka sta potisnila Burmo v ospredje svetovnega zanimanja. Prvi je bil politično izredno važna aretacija ministrskega predsednika U. Sawa po Angležih, drugi pa vojaško važna zasedba pristanišča Tavoy, ležečega kakih 300 km južno od prestolnice Ranguna. Temu je sledil pohod preko Mulmeina proti Rangunu samemu. Vdor Japoncev v južno Burmo ter njihovo prodiranje preko Tenasserima proti Rangunu je prvi vojaški korak proti predstavi Indije. Prihodnji strateški cilj je pač omejen. Gre za dosego takozvane topovske poti, po kateri pošiljajo Angleži maršalu Cankajsku orožje in strelivo. Ta burmanska pot, ki vodi iz Ranguna kot železniška proga najprej proti severu do Mandalaye, potem pa proti vzhodu do Lashio ter končno kot burmanska cesta po strmih gorskih poteh dalje v Čungking, je bila v prejšnjih letih pogosto cilj japonskih bombnih napadov. Če se je Japoncem posrečilo porušiti preko globokih prepadov in deročih rek vodeče mostove, so stale avtomobile in druge kolone večkrat po cele tedne na istem kraju, preden je bilo mogoče ustvariti nove možnosti prehoda in prevoza.

Burmo, ki je bila po dolgih osvajaških bojih leta 1886. priključena ogromnemu ozemlju angleške Indije, so izbrali Angleži za izhodišče svojega pohoda proti vzhodu in za vez med Indijo in Singapurom. Vzhodno od Burme ležeče Tajsko državno ozemlje je bilo po angleškem mnenju tuje telo med Indijo in Indokino. Poleg tega pa zagodza med Tenasserimom ter južno angleško Malajo in Singapurom. Vojaska zasedba Tajske je bila celo po mnenju Angležev še vprašanje časa. Odkoščiče za tako akcijo naj bi postala Burma in tako se je zgodilo, da so bili spornjeni v tej vzhodni pokrajini Indije vojaški ukrepi velikega obsega.

Vsi indijski vojaški manevri zadnjih let so se vršili v vzhodnem delu Burme, garnizije na Tajski meji so se množile in po zlomu Francije so smatrali Angleži, da je napočil ugoden trenutek za njihovo akcijo v tem delu Daljnega vzhoda. V vlado v Vichyju sklenjena pogodba, ki je dovoljevala Japoncem vkorakanje v Indokino, na drugi strani pa po Japoncih zadržani nedotakljivost Tajske Burma zdaj ni več odkoščiče Angležev proti Tajski, temveč je postala Tajska odkoščiče Japoncev proti Burmi. Tako se je položaj v najnovejšem času bistveno izpremenil na škodo Angležev.

Kako skrbno so pripravljali Angleži svoj načrt in kako zelo so bili navezani pri tem na Burmo, je razvidno iz dejstva, da so dovolili tej največji indijski pokrajini posebno ustavo. Leta 1937. so Angleži izločili pokrajino Burmo iz ostale Indije in ji priznali izjemen položaj. S tem naj bi postalo svetlo šele jasno, da Indija ni nobena zaključena politična formacija. Na drugi strani so pa Angleži računali s hvaležnostjo Burmancev, ki naj bi postavili svojo vojsko in povzdignili svoje gospodarstvo. Tako je imela Burma še pet let svoje vladno, ki pa je morala delati v sporazumu z Londonom. Prizadevanje Burme po upravnih samostojnosti ni dobilo začetnega uspeha.

Prošnja ministrskega predsednika U. Sawa glede dominionskega statuta je bila še lani v novembru zavrnjena. In ker je

začel U. Sawa po tem delati proti Angliji v zvezi z Japonci, so ga Angleži aretirali, in takoj pripomnili, da se do konca vojne ne bo smel vrniti domov. To je končno izbilo sodu den in Japonci niso nalezli pri svojem vkorakanju v Burmo na noben odpor.

Burma meri 600.000 kv km in je znatno večja od angleškega otoka. Po zadnjem ljudskem štetju ima Burma 15.000.000 prebivalcev. Burma ima mnogo naravnih bogastev, pa tudi rodovitna je njena zemlja, zlasti mnogo je v Burmi železne rude in nafte. Burma pa prideluje tudi mnogo bombaževine, koruze, stročnic in tropičnih sadežev. Z angleškim kapitalom so bile

zgrajene v burmanskih pristaniških mestih velike tovarne za pridelovanje naravnih proizvodov. Posebno petrolejske rafinerije v Rangunu spadajo med največje v vzhodnoazijskem prostoru. Burma je dobila šele pred desetletji železnice. Vse njeno železniško omrežje pa meri komaj 4000 km. Zato gre večina njenega blagovnega prometa po obeh rekah Irawady in Hindwin.

V zvezi z zadnjimi vojnimi dogodki se pogosto imenuje prestolnica Rangun. Mesto leži 40 km od morske obale za zalivom Martaban, ob enem izmed mnogih rokavov reke Irawady. Za od daleč z gleda človek okrog 170 m visoko pozlačeno pagodo, največje svetišče budhistov. Rangun je izrazito moderno mesto s širokimi ulicami in štirioglatimi mestnimi okraji. Prebivalcev šteje okrog 400.000. Skoraj v enakem številu so zastopani po verah Indijci, budhisti in mohamedani. Gospodarski pomen Ranguna je v velikih lučnicah riža in mlinih, dalje v ogromnih pristaniških napravah ter po pomorskem in rečnem prometu. Rangun je s svojim letnim prometom 2.000.000 ton največje izvozno pristanišče za riž na svetu. Japonski bombni napadi so bili namenjeni petrolejskim rafinerijam in vojaškim napravam v pristaniških okrajih. Vzhodno od Ranguna se pričena dolgo in ozko ozemlje Tenasserima, ki se razprostira tja do Malaške ožine. Na vzhodni strani zaliva Martaban okrog 100 km južnovzhodno od Ranguna leži za skupino otokov mesto Muelein, ki so ga zgradili Angleži v vojaški arzenal. Ogromne množice vojnega materiala so bile nakupčene tam in burmansko angleške čete so opremljali iz te važne postojanke. 300 km dalje proti jugu leži pristanišče Tavoy, ki se je uporabljalo v prvi vrsti za izvoz blaga iz območja Tenasserima. Kakih 500 km dalje proti jugu se končuje Burma. Tam se pričena Fort Victoria Point, angleška trdnjava, ki je padla v japonske roke že prve dni vojne. Tu v bližini je meja med Burmo in Tajsko.

Brata umetnika razstavljata pri Obersnelu

V zgornjih prostorih sta postavila na ogled 30 svojih novjših del

Ljubljana, 10. februarja. V nedavno otvorjenih zgornjih prostorih Obersnelove galerije na Gospodarski cesti, sta 1. t. m. otvorila umetniško razstavo brata Drago in Nande Vidmar. Razstavila sta 30 novih del, ki zgovorno pričajo o velikem napredku obeh umetnikov.

Mlada likovnika, ki sta širši javnosti že dobro znana, od leta 1938 nista razstavila. Svojo prvo razstavo sta priredila leta 1922 v Jakopičevem paviljonu. Brata-umetnika sta zmerom skupaj nastopala. Po prvi razstavi so se druga vrstila nove. Društvene in kolektivne. V Zagrebu, Beogradu, Sarajevu, Splitu in Mariboru. Studirala sta del časa v Zagrebu, potem na Dunaju in Drazdanih. Razstave so si redno sledile od leta 1923 dalje.

Poleg domačih razstav sta priredila tudi mnogo razstav tudi v tujini. Na Dunaju, v Berlinu, v Pragi, v Londonu, v Bruslju, Amsterdamu in drugod. Nadalje mednarodne grafične razstave na Reiki. Brata-umetnika sta prepotovala torej vso Evropo. Poleg držav, ki sem jih že omenili, sta posetila Poljsko, Švedsko in Norveško. Večkrat sta bila tudi v Italiji.

Leta 1935 sta priredila kolektivno razstavo, leta 1938 pa kot rečeno svojo poslednjo razstavo. Razstavljata sta mislila tudi lanske leto, a so jima razmere namerno preprečile. Nande Vidmar je zdaj razstavil sama novejša dela, 11 po številu. Drago pa je razstavil 19 del, med katerimi je tudi nekaj starejših. Zanimivo je dejstvo, da svojih večjih del nista razstavila. Sedanja razstava je intimna razstava manjšega obsega in razstavila sta pač zato, ker oba čutita dolžnost in potrebo, da od časa do časa postavita svoja dela občinstvu na ogled.

Razstava v Obersnelovi galeriji je nekaj posebnega. Zanimivo je, da delata mlada umetnika vsak zase, da ne bi zapadla medsebojnemu vplivu, kljub temu pa se sorodstvo ne da zatajiti. Nande ima raje figuro, Drago pa je ves prikljenjen na naravo. Oba sta izšla leta 1928 iz ekspresionizma v realizem.

Tri Nandetova dela vzbujajo na tej razstavi še posebno pozornost. Ta so: »Pastirček« (štev. 20), »Priatelj« (štev. 24) in

»Služkinja« (štev. 25). Tu se jasno izraža umetnikovo pojmovanje človeka kot socialno bitje. Pred seboj vidi samo človeka, zato uporablja lokalne barve. Vsa tri dela so realistična. Slika »Konj« (štev. 28) učinkovito izraža samoto. Povsem se razlikujeta od ostalih slik »Zimska krajina« in »Prvi sneg«, ki sta Nandetovi najnovejši deli, ki dokazujeta nedvomen napredek. Dragotinove slike pa so v glavnem pokrajine. Tudi on je razstavil delo »Pastir«, ki pa se povsem razlikuje od Nandetovega »Pastirčka«. Njegov pastir je na sliki postanskega pomena, samo kot čuvár črede, ki se pod njegovim varstvom mirno pase. Zanimiva je tudi slika »Krompir« (štev. 6). Njegovega dela »Jesen v Sori«, »Kmetija z jezera«, »Sorska njiva«, »Zimska pokrajina«, »Pot v vase«, »Pastir z Barja«, »Pokrajina« in druge, so pričarala v Obersnelovo galerijo velik del zemlje. Uspela so tudi ostala dela.

»Umetnik, sta dejala brata-slikarja, naj bo iskren v delu in do občinstva. To je zelo važno. Drugače nimava povedati!«

Sedanja razstava bratov-umetnikov v zgornjem prostoru Obersnelove galerije, zgovorno priča o napredku obeh mladih likovnikov, ki sta v zadnjem času tiho, a marljivo delala v ljubljani do domače zemlje, ki sta nanjo prav s to razstavo tako lepo unodobila. Razstava zasluži vso pozornost, žal le, da bo odprta samo do 15. t. m.

Pečeni kamni

Na Sumatri se dobe neke vrste črni kamni, ki so v sredini še rjavi kakor ilovica. Te kamne domačini pražijo na ognju. Iz gorečega lesa si izloča katran, ki se nabira na kamnih, da dobe blestečo črno barvo. Kamen ima okus posušenih oliv, če ga položimo na jezik. Domačini uživajo na ognju pražene koščke kamna iz zdravstvenih razlogov, kakor najdemo pri nas šč ljudi, ki jedo talozvano zdravilno prst. Na površini kamna nabrane snovi zgorelega lesa povečajo baje okus kamna.

Inserirajte v »Sl. Narodu«!

Kje in kako bomo dobili osebne izkaznice

Danes je začelo mestno poglavarstvo sprejemati prijave

Ljubljana, 9. februarja

V ponedeljek 9. januarja začne ljubljansko mestno poglavarstvo s sprejemanjem prijav za osebne izkaznice na naslednjih krajih:

V šoli v Zgornji Šiški za prebivalce prejšnje občine Dravice in predkrajci in nekdanje občine Zg. Šiška. V ljudski šoli v Sp. Šiški za okoliš nekdanje upravne občine Sp. Šiška. V ljudski šoli za Bežigradom za bežigradski in svetokriški okraj ter za Stožice. V ljudski šoli v Mostah za območje nekdanje upravne občine Moste, razen Kodeljevega in Planirja. V poslopiju stare cukrarne na Poljanskem nasipu za Kodeljevo. Planir. Štepanjo vas in na poljanski okraj do Stritarjeve ulice. V šoli na Ledini za šentpetrski okraj od Miklošičeve ceste do meje nekdanje občine Moste in do levega brega Ljubljane. V mestnem gospodarskem uradu v Beethovnovi ulici št. 7 za središče mesta do leve strani Miklošičeve ceste in do železniške proge od Miklošičeve ceste do Tobacne ulice, nadalje pa do Askerčeve ulice ter Zoisove ceste in ob Ljubljani do tromostovja, vključno poslopja Pod turmom. V meščanski šoli na Viču za nekdanjo upravno občino Vič z Rožno dolino in Glinicami. V turški palači, Gosposka ulica št. 15 za trnovski okraj, t. j. južno od središča mesta in zapadno od viškega okraja do Ljubljane. V šoli na Prulah za šentjakovski okraj od Stritarjeve ulice ter za Barje.

Na teh postajah bodo zainteresirani dobili formular za prošnjo v obliki in s podatki kakršni so potrebni za osebne izkaznice. Zaenkrat je izkaznica obvezna samo za moške

od 15 do 50. leta, t. j. od vključenega letnika 1892 do vključenega letnika 1927, ter bodo zaenkrat sprejete prošnje samo od takih prosielcev, od drugih pa samo v izrednih in nujnih primerih. Po 15. februarju pa bodo za osebno izkaznico lahko prosili tudi drugi, ki imajo pravico, namreč moški nad 50 let in ženske. Poleg prošnje na omenjenem formularju mora vsak predložiti tri enake fotografije v velikosti 4,5x5 cm, kjer mora biti dotičnik fotografiran brez klobuka in doprsno. Poleg tega na mora vsako predložiti tudi za dokaz svoje identitete potrebne dokumente. Vsakdo mora prošnjo predložiti osebno.

Ko dobi prosilec formular za prošnjo, plača pristojbino 1 L za vsak formular.

Uslužbenici državnih in javnih uradov ter zavodov in učenci visokih in srednjih šol naj ne hodijo na te postaje, temveč naj se za osebne izkaznice obrnejo na svoje uradne predstojnike.

Prošnjo je po navodilih Visokega Komisariata treba izpolniti predvsem v italijanskem jeziku ali po dvojezično tako da je italijanski jezik na prvem mestu. Pisava mora biti čitljiva.

Podrobnejša navodila dobe prosielci na navedenih postajah, ki bodo postavljali od 9. do 15. ure.

Razdeljevanje osebnih izkaznic bo obhajeno v časnih. Kdor na potrebuje izkaznico res nujno — za potovanje ali podobno — naj se zgleda v osrednjem uradu na mestnem poglavarstvu, Mestni trg št. 2, v 1. nadstropju nad trgovino mestnega cukrarne v sobi št. 44.

Brivske tekme

V Budimpešti je bila prirejena te dni brivska tekma med Nemčijo in Maščarsko, na kateri so zmagali nemški brivci. Berlinški brivci so zmagali potem tudi v medmestni tekmi Berlin-Budimpešta-Dunaj. Tudi v tekmi poedincev so si priborili berlinski in dunajski brivci več nagrad. Vse tekme so bile dobro obiskane.

Križanka

1	2	3	4	5	6	7
8					9	
10				11		
12			13			
			14			
15	16		17			
18			19		20	
			21		22	
23		24				25
26						27
28					29	
30						

Besede pomenijo

Vodoravno: 1. valiti, kotrljati, 8. slovesna cerkevna molitev, 9. začetek oliske, 10. boriti se, vojevati (srb), 12. del imena slov. filmske igralka, 13. morje, 14. klica, pogajanje, 15. odpadel, odletel, 18. umetnik, 20. italijanski splošnik, 21. pišča, 23. znamenit kraj iz starošolske zgodovine, 26. nervoznost, plahost pred javnim nastopom, 27. polovico čeka, 28. starejša oblika slovenskega veznika, 29. število, 30. cerkveni dostojanstvenik.

Navpično: 1. hodnik, prehod, 2. glavni opatije, 3. injekcija proti zastrupljenju, 4. klic, 5. član zelene bratovščine, 6. plemeniti znak Indijancev, 7. starošolska pesnitev, 11. italijanska obveščevalna agencija, 16. sestavni del mlekarsko predelovalnega obrata, 17. hodim brez cilja okrog, 19. v pesmih jo srečate, 20. pogoda, 22. n.kalnica, 23. stčna točka, dotikališče, 24. moško krstno ime (papež?), 25. uradne listine, 29. Ludolfovo število.

Rešitev prejšnje križanke

Vodoravno: 1. Modena, 6. on, 8. imel, 9. Pisa, 10. lili, 12. ak, 13. Torino, 15. namena, 17. el, 18. anatom, 20. NN, 21. sa, 22. godba, 23. el, 24. Eva, 25. nabob, 28. nore, 30. kalo, 31. otipa, 33. el, 34. van.

35. zlato, 37. ar, 38. la, 39. Beg, 40. Ivana, 43. NN, 44. zjahati, 46. Bari, 47. Ana.

Navpično: 1. Milano, 2. omika, 3. del, 4. eliten, 5. aparat, 6. os, 7. Napoli, 11. Jonatan, 14. nemateleten, 16. mandarin, 19. oseba, 20. novotarija, 22. Genova, 26. ak, 27. Bologna, 29. ep, 32. Azana, 36. ab, 38. Lahi, 41. Var, 42. ata, 44. zb, 45. in.

Zaščita družin v Nemčiji

Vrhovno poveljništvo nemške vojske je nedavno uredilo vprašanje odpoklica vojakov iz bojnih vrst iz posebnih razlogov. Zdej je pa bil ta ukrep izpopolnjen. Vrhovno poveljstvo je odredilo, da mora biti brezpogojno odpoklican iz bojnih vrst tisti, ki je živel s sinu družine, ki je doprinesla posebno veliko krvno žrtve. Taki vojaki pridejo na manj nevarna mesta, navadno v rezervne enice in sicer tudi če sami hočejo ostati v bojnih vrstah. Tak primer nastane recimo, če so padli izmed štirih vojakov služilci sinov ene družine trije.

Nova Michelangelova dela odkrita

Ravnatelj umetniško zgodovinskega zavoda v Florenzi prof. dr. Kriegbaum je v svojem nedavnem predavanju v Nürnbergu prvič javno povedal, da je v katedrali v Sieni odkril nekaj kipov, ki so stali tako nerodno, da jih ni nihče prav opazil. Dr. Kriegbaum je ugotovil, da so to Michelangelova dela iz njegove mladosti. Gre za doprsne marmorne kipe, ki so stali 10 m visoko. Dva sta lastno očno mojstrovino. En kip je umetnikov lastni portret, predstavlja pa Sv. Pavla. Michelangelu je bilo takrat 30 let. Med drugim kipi je tudi velik Davidov, ki že kaže prve poteze poznejše Michelangelove dinamike in umetnosti. Ostali kipi so najbrž samo iz Michelangelove delavnice, niso pa njegovo delo.

Manj ločitev v Nemčiji

Nemški državni statistični urad je zbral podatke o ločitvah zakonov v letu 1940. V primeri z letom 1939, je nazadovale število ločitev predlaskim za 18,2%. Število sodno razdruženih zakonskih zvez je pa nazadovale celo za 29,4%.

Holandaska omejuje pridelovanje rož

Kakor v Nemčiji so tudi na Holandskem sklenili omejiti pridelovanje rož, da bodo mogli pridelati tem več solivja. V javne svrhe znaša omejitev 30 odst. za vse obrtnike, pri vrtovih odnosno cvetličnjakih na 250 kvadratnih metrov pa na 45 odst.

Finski institut v Berlinu

Finska akademija znanosti je sklenila ustanoviti v Berlinu Finski institut. V ta namen je bil v Helsinkih izvoljen pripravljalni odbor, v katerem so poleg lektorja univerze znani finski učenjaki.

Ezio d'Errico

Nos iz lepenke

31

Tako govoreč je z aristokratsko, naveličano kret-njo pokazal na kamin, v katerem se je belil kup pepela.

»Sežgali ste jih?«

»Tako je... Ste mar pričakovali, da bom tako preprost in ne bom naprej vedel, da vile ne morem zapustiti, čeprav bi se mi posrečilo priti vanjo?«

Milton in nadzorniki, ki so prisostvovali razgovoru, so prvič, odkar so poznali komisarja, opazili na njegovem, drugače tako ravnodušnem obrazu gneven blisk. Nato so začeli njegov osorni glas, ki je suho ukazal:

»Nadzornik Harpe! Poberite kar najprevidneje ta pepel in ga predajte preiskovalnemu kabinetu; vi, Martigny, pa natakajte gospodu lisice!«

Po prvem zdržljaju, ki ga je naglo zatajil, je markiz de Villeroy s pikrim posmeškom nastavljal zapetja.

Sredi globoke tišine, ki je vladala v zapuščeni vili, se je začel vresk lisic, nato so nadzorniki odvedli aretiranca.

Harpe je bil pobral pepel ter ga spravil v srebrno škatlo, ki si jo je izposodil z neke police.

Stopnice v knjižnico so zaškrpale. Čez nekaj minut se je komisar vrnil v salon, s prsti potipal pepel, si ogledal nekaj drobnih ostankov pergamenta, ki niso bili povsem zgoreli, in s stisnjenimi zobmi zamrmral:

»Mimo vsega drugega vobče ne gre za listine, temveč za pergamenaste knjige... Vražji paglavec je sežgal vsaj dve, če ne več. A videli bomo, kdo ima trjo glavo!«

VII poglavje

»URNIK«

Hrup časnikov okrog zadeve, ki so jo bili nazvali »drugo uganko lepenkastega nosu«, je izbruhnil s tolikšno silovitostjo, da je prekosil celo komisarjevo pričakovanje. Aretacija mladega markiza de Villeroya nikakor ni potolažila javnega mnenja, ampak ga je razcepila v dva tabora, in politika je storila ostalo.

Ime Villeroyških je postalo geslo v bitki, ki je spravila na plan po eni strani vso konservativno desnico in seveda tudi ves monarhistični tisk, po drugi pa levičarske stranke, ki so vsaka po svoje špekulirale z dogodkom, imenujočega »škandal na Inkmannovem bulvarju«.

Ker se ni manjkalo namigovanja o vohunstvu in tujih vladah, je cenzura pobelila več člankov in s tem še poostila radovednost občinstva.

K sreči trušč ni segel do Bourbonske palače, mimo drugega zato, ker predsednik ministrskega sveta,

ki je prav tiste dni dobil vsa pooblastila, ni bil tiste vrste mož, da bi se bil maral podajati novinarskim manevrom. Seveda pa se tudi ni manjkalo glasov, ki so podkitali vladi, da prav ona skriva pospešuje novinarski šunder o teh umorih in skuša tako odvračati pozornost občinstva od vojnih operacij, ki so, kot se čitatelj morebiti spominja, zaradi izpraznitve francoskih postojank med Maginotovo in Siegfriedovo črto baš tiste dni kazale manj zadovoljivo lice.

Komisar Richard, ki ga je tisk napadal, politična oblastva pa izpodbadala k večji dejavnosti, in ki so ga tako občudovalci kakor očrnjevalci, eni s podpisom, drugi brez podpisa, obdelovali z nadležnimi pismi, se je bil zabarikadiriral v svojem uradu in ni hotel sprejeti žive duše.

Doktor Milton je bil po novem napadu influence, povzročenem po naporih, ki jih je nalagal svojemu telesu, konec koncev vendar že premagal vročico in je imel zdaj edini prost dostop v urad 2. mobilne brigade.

Doktor je predobro poznal svojega starega prijatelja Richarda in se ni upal izreči sodbe, ki bi bila utegnula raniti njegovo občutljivost; vendar pa je smatral za potrebno, opozoriti komisarja, da »glasov, ki jih je slišati, terjajo od policije, naj jasno očrta svoje stališče do mladega markiza«.

»Svoje stališče naj jasno očrta? Bolj jasno ne more biti... Aretiral sem ga!« je odvrnil komisar, in njegov obraz je bil neprodiren, da še malokdaj tako.

»Aretiral, dobro... a ne pod obtožbo umora... Tako je bilo vsaj slišati...«

»Ne... pod obtožbo, da je vedoma uničil dokumente, ki bi bili utegnili pomagati policijski oblasti pri njenem poslu. Člen 257 in naslednji zakona o sodnih postopkih... Kar nehajo naj iskati dlako v jajcu.«

Doktor rajši ni izrekel svoje misli o tem odgovoru, ki je bil tako po vsebini kakor po obliki docela nepodoben Richardovemu značaju, in se je zavlil v diplomatski molk.

Komisar, ki je z namršeni obrvmi negibno strm-el v svojo zapisnico, je nalikoval merjascu, ki v svojem brlogu čaka trenutka, da plane na zasledovalca, dotlej pa se zadovoljuje s tem, da odgovarja njihovemu izzivanju le s kratkim, jeznim kruljenjem.

Doktor Milton je čakal še nekaj minut in se izprehajal sem ter tja, kolikor so mu dovoljevale noge, oslabele od posta in vročice, nato pa je premišljeno stopil pred pisalno mizo in rekel: »Dragi Richard, ako želite, da vas pustim samega, lahko grem.«

Komisar je skomignil z rameni in zagodrnjal: »Menda niste užaljeni?«

»Ne, samo osramočenega se čutim in tudi žalosten sem nekoliko...«

»Zakaj?«

»Zato, ker me vaš birokratski odgovor opominja, da sem vam tudi jaz že nadležen, kakor vsi drugi.«